

KURÁTORSKÁ STUDIA

SKUPINA A

PŘÍJMENÍ

JMÉNO

U všech otázek je pouze jedna odpověď správná.

1. Uveďte jméno českého malíře, kreslíře a proslulého grafika, autora tohoto obrazu.

František Tichý

2. Uveďte jméno českého sochařky, autorky této plastiky.

Věra Janoušková

3. K nejvýznamnějším uměleckým dílům 20. století v českých veřejných sbírkách patří reprodukováný obraz, jenž byl autorem darován do Lidické sbírky. Uveďte jméno německého malíře, autora této malby.

Gerhard Richter

4. Uveďte jméno sochaře, autora této plastiky.

Henry Moore

5. Uveďte jméno architekta, autora této významné stavby světové architektury 20. století.

Oscar Niemeyer

6. Řecký sochař Práxitelés vytvořil

- a) sochu Diskobolos
- b) sousoší Láokoóna a jeho synů drcených hady
- c) sochařskou výzdobu Parthenónu na athénské akropoli
- d) sochu Doryforos zvanou Kánon
- e) **sochu Afrodíté knídská**

7. Polygonální kaple Panny Marie, vrcholné dílo karolínského umění z konce 8. století, která byla postavena jako součást sídla císaře Karla Velikého, se dochovala ve městě

- a) Vídeň
- b) Řezno
- c) Mohuč
- d) **Cáchy**
- e) Kolín nad Rýnem

8. Zvláštním typem mariánské ikonografie je Panna Maria Nanebevzatá, která je zobrazována stojící na půlměsíci a nesená dvojicí andělů. Tento typ se nazývá

- a) **Assumpta**
- b) Immaculata
- c) Glykofylusa
- d) Eleusa
- e) Hodegetria

9. Fragmentárně dochovaný oltář v chrámu sv. Antonína v Padově je vrcholným dílem italského renesančního sochaře jménem

- a) Agostino di Duccio
- b) Donatello**
- c) Luca della Robbia
- d) Andrea Pisano
- e) Lorenzo Ghiberti

10. Současníkem českého malíře Karla Škréty byl

- a) básník Francesco Petrarca
- b) filosof a spisovatel Michel de Montaigne
- c) filosof Jean-Jacques Rousseau
- d) filosof Baruch Spinoza**
- e) hudební skladatel Hector Berlioz

11. K významným dílům barokní gotiky v Čechách vybudovaným podle projektu Jana Blažeje Santiniho-Aichla patří

- a) klášterní chrám v Broumově
- b) klášterní chrám ve Vyšším Brodě
- c) klášterní chrám v Želivi**
- d) chrám sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně
- e) jezuitská kolej Klementinum v Praze na Starém Městě

12. Francouzský malíř Gustave Courbet byl předním představitelem umění

- a) klasicismu
- b) realismu**
- c) symbolismu
- d) postimpresionismu
- e) fauvismu

13. Ve stylu anglické novogotiky byl v Čechách přestavěn zámek

- a) Ploskovice
- b) Kačina
- c) Hluboká nad Vltavou**
- d) Sychrov
- e) Žleby

14. Český malíř druhé poloviny 19. století Antonín Chitussi vynikl v žánru

- a) zátiší
- b) krajinomalba**
- c) portrét
- d) bitevní scéna
- e) ornamenná malba

15. Sochař Bohumil Kafka vytvořil pomník

- a) knížete Václava na Václavském náměstí v Praze
- b) Jana Žižky z Trocnova v Praze na Vítkově**
- c) Františka Palackého na Palackého náměstí v Praze
- d) Mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí v Praze
- e) Jiřího z Poděbrad v Poděbradech

16. Pod názvem *Mir iskusstva* se sdružili

- a) ruští realističtí umělci v roce 1870
- b) ruští umělci symbolistické orientace v roce 1898**
- c) ruští avantgardní umělci v roce 1910
- d) ruští umělci podporující bolševickou revoluci v roce 1917
- e) ruští neoficiální umělci v roce 1964

17. Teoretický spis *Tvoření v umění výtvarném* (1923) napsal

- a) Emil Filla
- b) Josef Šíma
- c) František Kupka**
- d) Josef Čapek
- e) Vojtěch Preissig

18. Umělecké hnutí Dada vystoupilo na veřejnost v roce 1916

- a) v Ženevě ve Švýcarsku
- b) v Curychu ve Švýcarsku**
- c) ve Stuttgartu v Německu
- d) v Lübecku v Německu
- e) v Turínu v Itálii

19. Ruský umělec Vladimir Tatlin patřil k protagonistům uměleckého směru zvaného

- a) impresionismus
- b) fauvismus
- c) purismus
- d) konstruktivismus**
- e) surrealismus

20. Umělkyně Jitka Válková zasáhla do vývoje českého poválečného umění především v oboru

- a) performance
- b) fotografie
- c) sochařství
- d) malba**
- e) keramika

21. Americký umělec Sol LeWitt sehrál významnou roli

- a) při formování konceptuálního umění v 60. a 70. letech 20. století
- b) při vzniku land-artu v 60. letech 20. století
- c) při vzniku pop-artu na počátku 60. let 20. století
- d) při vzniku genderově orientovaného umění v 70. a 80. letech 20. století
- e) při nástupu postmoderního malířství v 80. letech 20. století

22. Do uměleckého okruhu činného v severních Čechách patří umělkyně

- a) Barbora Klímová
- b) Milena Dopitová
- c) Kateřina Šedá
- d) **Zdena Kolečková**
- e) Eva Výborná

23. Galerie Benedikta Rejta, známá sbírkou geometrického abstraktního umění, sídlí ve městě

- a) Litoměřice
- b) **Louny**
- c) Most
- d) Kadaň
- e) Kutná Hora

24. Bienálně pořádanou výstavu českého a slovenského umění označenou jako salon pořádá krajská galerie umění ve městě

- a) Liberec
- b) Hradec Králové
- c) Olomouc
- d) Ostrava
- e) **Zlín**

25. *Umělecká beseda*, spolek sdružující české umělce různých profesních oborů, který významně zasáhl do vývoje české kultury 19. a 20. století, vznikl

- a) v roce 1796
- b) v roce 1848
- c) **v roce 1863**
- d) v roce 1887
- e) v roce 1891

26. Prado, jedno z předních světových muzeí umění, se nachází ve městě

- a) Barcelona
- b) **Madrid**
- c) Bilbao
- d) Lisabon
- e) Milano

27. Od března do května letošního roku uspořádala Galerie hlavního města Prahy

v Domě U kamenného zvonu výstavu, která předvedla celoživotní dílo českého sochaře, jenž se věnoval tvorbě geometrických objektů variabilně proměnlivých při manipulaci. Tento umělec se jmenoval

- a) Hugo Demartini
- b) Radek Kratina**
- c) Zbyněk Sekal
- d) Zdeněk Palcr
- e) Josef Wagner

28. René Roubíček vynikl v oboru

- a) textilní tvorba
- b) sklo**
- c) typografie
- d) keramika
- e) design dopravních prostředků

29. Patrně nejznámější český fotograf činný na přelomu 19. a 20. století, který provozoval věhlasný ateliér ve Vodičkově ulici v Praze, se jmenoval

- a) Josef Václav Sládek
- b) Jan Nepomuk Langhans**
- c) Josef Jiří Kolár
- d) Václav Vratislav Novák
- e) Jiří Georg Dokoupil

30. Architekt Otakar Novotný je mj. autorem významné stavby meziválečné architektury v českých zemích, kterou je

- a) Všeobecný penzijní ústav v Praze na Žižkově
- b) Legiobanka v Praze na Novém Městě
- c) budova spolku Mánes v Praze na nábreží Vltavy**
- d) hotel Avion v Brně
- e) výšková správní budova Baťových podniků ve Zlíně

31. Galerie současného umění, provozovaná v budově bývalé továrny v Ústí nad Labem, nese název

- a) Galerie Die Aktualität des Schönen...
- b) Galerie Emila Filly**
- c) Galerie Futura
- d) Galerie Makráč
- e) Galerie Aspekt

32. Zakladatelskou osobností dějepisu umění v 18. století byl německý učenec, autor spisu *Dějiny umění starověku*. Jmenoval se

- a) Johann Joachim Winckelmann**
- b) Gotthold Ephraim Lessing
- c) Friedrich Schiller
- d) Alois Riegl
- e) Ernst Hans Gombrich

33. K nejpozoruhodnějším osobnostem filmové režie 20. století náleží ruský režisér Andrej Tarkovskij. Jeho dílem je film

- a) Silnice
- b) Solaris**
- c) Zvětšenina
- d) Iluminace
- e) Přelet nad kukaččím hnízdem

34. K nejvýznamnějším divadelníkům druhé poloviny 20. století patřil britský režisér a teoretik, který stál od roku 1971 v čele Mezinárodního střediska divadelní tvorby v Paříži. Velký ohlas získala jeho kniha *Prázdný prostor*. Jeho jméno zní

- a) John Updike
- b) Erwin Piscator
- c) Edward Gordon Craig
- d) Tom Stoppard
- e) Peter Brook**

35. Mezi hlavní osobnosti tzv. druhé vídeňské školy, která je spjata se vznikem dodekafonické hudby v prvních desetiletích 20. století, patří hudební skladatel

- a) Richard Wagner
- b) Alban Berg**
- c) Paul Hindemith
- d) Franz Schubert
- e) Joseph Haydn

36. Do proudu české experimentální poezie 60. let se zařadil autor, který svá díla často vytvářel ve spolupráci s básníčkou Bohumilou Grögerovou. Jejich vrcholným dílem ze 60. let je sbírka *JOB BOJ*; pro historiografii moderní kultury v Čechách mají velký význam jejich paměti *Let let*. Jméno tohoto autora zní

- a) Jiří Kolář
- b) Josef Hiršal**
- c) Ivan Blatný
- d) Oldřich Mikulášek
- e) František Listopad

37. K nejvýznamnějším představitelům ruské literatury patří spisovatel, který žil od roku 1920 v zahraničí a který je autorem próz *Temné aleje* a *Život Alexeje Arseňjeva*. Jmenoval se

- a) Boris Pasternak
- b) Ivan Bunin**
- c) Michail Bulgakov
- d) Andrej Bělyj
- e) Andrej Platonov

Otázky č. 38, 39 a 40 se týkají následujícího úryvku z knižní monografie.

„Art nouveau bylo ve svém myšlenkovém základu nepochybně spjato s reakcí na darwinismus, zároveň bylo ovšem také postaveno před úkol vyjádřit tyto ideje názorně a výtvarně, v originálním pojetí ornamentu.

Zpočátku lze zaznamenat jakési váhání mezi naturalistickým zájmem o zrakovou a tvarovou jedinečnost a stylizaci vypomáhající si ještě staršími, hlavně rokokovými ornamentálními schémata, jak to je příznačné kupříkladu pro svícen z okruhu německého malíře a návrháře Otty Eckmanna. Čistou stylovou syntézu však uskutečnil belgický návrhář a architekt Henry van de Velde. Také on začínal, podobně jako Eckmann, jako malíř, avšak díky bruselskému živému kulturnímu dění, soustředěnému v pozoruhodně pohotové výstavní aktivitě spolu vingtistů (Les XX byli založeni již roku 1883 a na svých výstavách uváděli prakticky nejsoučasnější moderní tvorbu), mohl bezprostředně navázat na van Gogha. Plazmatickou pohybovou výrazovost jeho linie ovšem pod vlivem anglického stylismu (a také Seurata a Gauguina) zklidnil a hlavně transformoval do ornamentálního vzorce, jehož hlavní charakteristikou se stala slavná ‚belgická linie‘, osvobozená od všeho naturalismu, ale přitom zachovávající všechnu flexibilitu a schopnost výpovědi o životě. Ačkoli některé projevy devadesátých let, kupříkladu anglického grafika Aubreyho Beardsleye, jsou možná ještě ‚čistší‘ stylově, celkový úspěch Van de Velda byl zřejmě zajištěn jednak plastičností jeho názoru, to znamená plynulostí, s níž mohl být jeho ornamentální vzorec převáděn ze stylové dvourozměrné plošnosti do třetího prostorového rozměru, a jednak tím, že v něm geniálně vyjádřil dobovou vitalistickou tendenci. Van de Velde pochopil ornamentální linii jako projev síly, beroucí svou energii z toho, kdo ji táhne. Jak napsal ve svých esejích, je právě tato síla tajemstvím zrodu všech výtvorů a působí na mechanismus oka tak, že mu vnucuje směry, jež ve vzájemném doplnění a prostoupení tvoří formy. Ornament je tedy grafickým nebo plastickým záznamem silového pole, které návrhář najde v sobě, ve svém psychofyzickém bytí, a není jen nějakým subjektivním osobním návrhem, protože jde o ztělesnění sil a energií kolujících v celém přírodním vesmíru, jehož je také kreslící člověk součástí. Proto lze, podle Van de Velda, znovuobjevit ‚prvé linie‘ odpovídající elementárním gestům člověka pohybujícího se v přírodě a tato ‚nová‘ ornamentika by měla být nazývána ornamentikou přirozenou, protože se zakládá nikoli na lidském zdobení, odlišujícím se od přírody, ale na hlubší analogii s činnými silami přírody, jako jsou vítr, oheň či voda. Tak se secesní ornament v jádru odlišil od tradičních forem zdobící ornamentiky a vyjádřil vnitřní spojení mezi psychickou aktivitou individua a elementárními přírodními procesy. Typická ‚nekonečnost‘ secesní linie, odvíjející se v táhlých smyčkách, se stala čistým výtvarným znakem časové dimenze. Ačkoli její původ byl hlavně rostlinný, zmocňovala se světa asociacemi nejrůznějších dalších motivů, ovládla dobové písmo a ve svých sestavách a vzorcích, kombinujících zvláštním způsobem symetrii s asymetrií, pronikla z grafiky do všech oblastí návrhářství a stala se volným podkladem i pro díla volného umění, malířství i sochařství. Její tvůrci se poučili na japonských tiscích, jak dosáhnout toho, aby tato linie animovala plochu. Zvláštním rysem ‚belgické‘ linie se však stalo její rozšiřování v ohybech, jímž se z linie stává plošné těleso, které zase vzápětí přechází do linie. Oko diváka sice vidí najednou celý secesní ornamentální obraz, ale zároveň je neustále vedeno a sváděno jeho tekoucími liniemi dovnitř formy, která se rozevívá a zase zavírá. Tato pozoruhodná ornamentální aktivita secesního ornamentu, založená na jeho dynamickém silovém principu, těsně souvisí s potřebou vyjádřit novou koncepci a prožitek přírody, k níž došlo pozdní devatenácté století, nalézající v pojmu života společnou podstatu všeho dění.“

Petr Wittlich, *Umění a život – doba secese*, Praha 1987, s.70–71.

38. V textu se tvrdí, že Henry van de Velde koncipoval ornament

- a) jako vizualizaci geometrické stylizace, která patří k hlavním dovednostem autora ornamentu
- b) jako vizualizaci kombinačních schopností a historických vědomostí autora ornamentu
- c) jako vizualizaci protikladu vesmíru a autora ornamentu
- d) jako vizualizaci jednoty univerza a autora ornamentu, jenž je jeho součástí**
- e) jako vizualizaci svobodné umělecké vůle autora ornamentu

39. V textu se tvrdí, že secesní ornament

- a) je výrazem vztahů technické civilizace a přírodních procesů
- b) je výrazem vztahu lidské psychiky a přírodních procesů**
- c) je výrazem vztahu vědeckého poznání a přírodních procesů
- d) je neuvědomělou stylizací přírodních procesů
- e) je blízký tradičním formám ornamentiky

40. Slovu *animovala* v první větě posledního odstavce odpovídá nejpřesněji české slovo

- a) ohraničovala
- b) zklidňovala
- c) oživovala**
- d) potlačovala
- e) zdůrazňovala

KURÁTORSKÁ STUDIA

SKUPINA B

PŘÍJMENÍ

JMÉNO

U všech otázek je pouze jedna odpověď správná.

1. Uveďte jméno českého malíře, kreslíře a proslulého grafika, autora tohoto obrazu.

František Tichý

2. Uveďte jméno českého sochařky, autorky této plastiky.

Věra Janoušková

3. K nejvýznamnějším uměleckým dílům 20. století v českých veřejných sbírkách patří reprodukováný obraz, jenž byl autorem darován do Lidické sbírky. Uveďte jméno německého malíře, autora této malby.

Gerhard Richter

4. Uveďte jméno sochaře, autora této plastiky.

Henry Moore

5. Uveďte název státu, v jehož hlavním městě se nachází tato budova, jedna z nejznámějších staveb světové architektury 20. století.

Brazílie

6. Řecký sochař Práxitelés vytvořil

- a) sochu Diskobolos
- b) sousoší Láokoónta a jeho synů drcených hady
- c) sochařskou výzdobu Parthenónu na athénské akropoli
- d) sochu Doryforos zvanou Kánon
- e) **sochu Apollón Sauroktonos**

7. Střediskem řeholního řádu benediktinů a jedním z důležitých míst rozvoje předrománského a románského umění byl klášter ležící ve střední Itálii. Během bojů za druhé světové války byl poničen a poté náročně rekonstruován. Jeho jméno je

- a) Assisi
- b) Monte Cassino**
- c) Cefalu
- d) Sankt Gallen
- e) San Gimignano

8. Zvláštní typem mariánské ikonografie je typ rozšířený z Byzance, který zobrazuje Pannu Marii líbající dítě Ježíše. Nazývá se

- a) Assumpta
- b) Immaculata
- c) Lactans
- d) Glykofylusa**
- e) Hodegetria

9. Tzv. *Rajské dveře* baptisteria ve Florencii vytvořil v prvních desetiletích 15. století sochař

- a) Agostino di Duccio
- b) Donatello
- c) Luca della Robbia
- d) Andrea Pisano
- e) **Lorenzo Ghiberti**

10. Současníkem českého grafika Václava Hollara byl

- a) spisovatel Geoffrey Chaucer
- b) teolog a filosof Mikuláš Kusánský
- c) **dramatik Moliere**
- d) filosof a politik Edmund Burke
- e) hudební skladatel Wolfgang Amadeus Mozart

11. K významným dílům barokní gotiky v Čechách vybudovaným podle projektu Jana Blažeje Santiniho-Aichla patří

- a) **klášterní chrám v Kladruzech u Stříbra**
- b) klášterní chrám ve Vyšším Brodě
- c) klášterní chrám v Broumově
- d) Černínský palác v Praze na Hradčanech
- e) jezuitská kolej Klementinum v Praze na Starém Městě

12. Německý malíř Philipp Otto Runge byl předním představitelem umění

- a) rokoka
- b) klasicismu
- c) **romantismu**
- d) realismu
- e) impresionismu

13. Ve stylu francouzské novogotiky byl v Čechách přestavěn zámek

- a) Nelahozeves
- b) Karlova Koruna v Chlumci nad Cidlinou
- c) Kačina
- d) **Žleby**
- e) Hrádek u Nechanic

14. Český malíř 19. století Adolf Kosárek vynikl v žánru

- a) portrét
- b) zátiší
- c) **krajinomalba**
- d) bitevní scéna
- e) ornamentální malba

15. Sochař Josef Václav Myslbek vytvořil pomník

- a) **Karla Hynka Máchy v Praze na Petříně**
- b) Mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí v Praze
- c) Františka Palackého na Palackého náměstí v Praze
- d) Jana Žižky z Trocnova v Praze na Vítkově
- e) Jiřího z Poděbrad v Poděbradech

16. Pod názvem *Sdružení putovních výstav* (v originále zkráceně *Peredvižniki*) se spojili

- a) **ruští realističtí umělci v roce 1870**
- b) ruští umělci symbolistické orientace v roce 1898
- c) ruští avantgardní umělci v roce 1910
- d) ruští umělci podporující bolševickou revoluci v roce 1917
- e) ruští neoficiální umělci v roce 1964

17. Teoretický spis *O duchovnosti v umění* (1912) napsal

- a) Johannes Itten
- b) Kazimir Malevič
- c) Piet Mondrian
- d) Paul Klee
- e) **Vasilij Kandinskij**

18. Skupina expresionistických malířů a sochařů *Die Brücke* byla založena v roce 1905 ve městě

- a) Lipsko
- b) **Drážd'any**
- c) Erfurt
- d) Hannover
- e) Kolín nad Rýnem

19. Ruský umělec Alexandr Rodčenko byl protagonistou směru zvaného

- a) impresionismus
- b) symbolismus
- c) **konstruktivismus**
- d) surrealismus
- e) abstraktní expresionismus

20. Umělkyně Eva Kmentová zasáhla do vývoje českého poválečného umění v oboru

- a) malba
- b) **sochařství**
- c) fotografie
- d) performance
- e) sklo

21. Americký umělec korejského původu Nam June Paik sehrál významnou roli

- a) při vzniku abstraktního expresionismus ve 40. letech 20. století
- b) při vzniku videoartu v 60. letech 20. století**
- c) při vzniku land-artu v 60. letech 20. století
- d) při vzniku počítačové grafiky v 60. letech 20. století
- e) při nástupu postmoderního malířství v 80. letech 20. století

22. Do uměleckého okruhu činného v severních Čechách patří

- a) Kateřina Šedá
- b) Michaela Thelenová**
- c) Alena Kotzmannová
- d) Markéta Othová
- e) Lenka Klodová

23. Hlavním sídlem Alšovy jihočeské galerie je

- a) zámek Český Krumlov
- b) zámek Kamenice nad Lipou
- c) zámek Hluboká nad Vltavou**
- d) zámek Červená Lhota
- e) hrad Rožmberk nad Vltavou

24. Bienálně pořádanou výstavu mladých umělců označenou jako salon pořádá krajská galerie ve městě

- a) Litoměřice
- b) Olomouc
- c) Zlín**
- d) Ostrava
- e) Jihlava

25. Spolek výtvarných umělců Mánes byl založen mladými českými umělci

- a) v roce 1848
- b) v roce 1863
- c) v roce 1887**
- d) v roce 1918
- e) v roce 1920

26. Uffizi, jedno z nejvýznamnějších světových muzeí umění, se nachází ve městě

- a) Řím
- b) Benátky
- c) Florencie**
- d) Siena
- e) Padova

27. V současné době probíhá v Národní galerii ve Veletržním paláci v Praze výstava, která předvádí celoživotní dílo významného českého sochaře, jehož jméno je

- a) **Hugo Demartini**
- b) Zbyněk Sekal
- c) Karel Nepraš
- d) Zdeněk Palcr
- e) Vladimír Janoušek

28. Zdeněk Ziegler vynikl v oboru

- a) textilní tvorba
- b) sklo
- c) **grafický design**
- d) keramika
- e) design dopravních prostředků

29. Jednou z nejvýznamnějších osobností fotografie v českých zemích ve druhé polovině 19. století byl fotograf

- a) Josef Jiří Kolár
- b) Jaroslav Rössler
- c) **Jindřich Eckert**
- d) Jindřich Štreit
- e) Jaromír Funke

30. Architekti Josef Havlíček a Karel Honzík jsou autory významné stavby české meziválečné moderní architektury, kterou je

- a) **Všeobecný penzijní ústav v Praze na Žižkově**
- b) Legiobanka v Praze na Novém Městě
- c) budova spolku Mánes v Praze na nábřeží Vltavy
- d) hotel Avion v Brně
- e) výšková správní budova Baťových podniků ve Zlíně

31. Galerie současného umění, která je provozována v Liberci v budově jednoho z obchodních center ve středu města, nese název

- a) Galerie Emila Filly
- b) Galerie Aspekt
- c) **Galerie Die Aktualität des Schönen...**
- d) Galerie Automat
- e) Galerie Makráč

32. K hlavním představitelům vídeňské školy dějin umění, činné ve druhé polovině 19. století a na počátku 20. století, patří

- a) Johann Joachim Winckelmann
- b) Walter Benjamin
- c) **Alois Riegl**
- d) Erwin Panofsky
- e) Ernst Hans Gombrich

33. K nejpozoruhodnějším osobnostem filmové režie 20. století náleží ruský režisér Andrej Tarkovskij. Jeho dílem je film

- a) Křižník Potěmkin
- b) Metropolis
- c) Struktura krystalu
- d) Stalker**
- e) Popel a dýmáček

34. Polský divadelní režisér a výtvarný umělec, jeden z významných světových divadelních experimentátorů druhé poloviny 20. století, zakladatel divadla Cricot-2, se jmenoval

- a) Adam Mickiewicz
- b) Juliusz Slowacki
- c) Stanislaw Ignacy Witkiewicz
- d) Stanislaw Wyspianski
- e) Tadeusz Kantor**

35. Mezi hlavní osobnosti tzv. druhé vídeňské školy, která je spjata se vznikem dodekafonické hudby v prvních desetiletích 20. století, patří hudební skladatel

- a) Paul Hindemith
- b) Arnold Schönberg**
- c) Franz Schubert
- d) Robert Schumann
- e) Joseph Haydn

36. Do proudu české experimentální poezie 60. let se zařadil třebečský básník a výtvarný umělec, autor froasází a akcí v přírodě. Jmenoval se

- a) Jiří Kolář
- b) Ladislav Novák**
- c) Josef Hiršal
- d) Ivan Blatný
- e) Oldřich Mikulášek

37. K nejvýznamnějším autorům ruské literatury 20. století patří básník a prozaik, jehož vrcholným dílem je román *Doktor Živago*. Mezi jeho další díla náleží próza *Glejt* a básně *Sestra má život*. Jmenoval se

- a) Boris Pasternak**
- b) Ivan Bunin
- c) Michail Buľgakov
- d) Vladimir Nabokov
- e) Andrej Bělyj

Otázky č. 38, 39 a 40 se týkají následujícího úryvku z knižní monografie.

„Art nouveau bylo ve svém myšlenkovém základu nepochybně spjato s reakcí na darwinismus, zároveň bylo ovšem také postaveno před úkol vyjádřit tyto ideje názorně a výtvarně, v originálním pojetí ornamentu.

Zpočátku lze zaznamenat jakési váhání mezi naturalistickým zájmem o zrakovou a tvarovou jedinečnost a stylizaci vypomáhající si ještě staršími, hlavně rokokovými ornamentálními schémata, jak to je příznačné kupříkladu pro svícen z okruhu německého malíře a návrháře Otty Eckmanna. Čistou stylovou syntézu však uskutečnil belgický návrhář a architekt Henry van de Velde. Také on začínal, podobně jako Eckmann, jako malíř, avšak díky bruselskému živému kulturnímu dění, soustředěnému v pozoruhodně pohotové výstavní aktivitě spolu vingtistů (Les XX byli založeni již roku 1883 a na svých výstavách uváděli prakticky nejsoučasnější moderní tvorbu), mohl bezprostředně navázat na van Gogha. Plazmatickou pohybovou výrazovost jeho linie ovšem pod vlivem anglického stylismu (a také Seurata a Gauguina) zklidnil a hlavně transformoval do ornamentálního vzorce, jehož hlavní charakteristikou se stala slavná ‚belgická linie‘, osvobozená od všeho naturalismu, ale přitom zachovávající všechnu flexibilitu a schopnost výpovědi o životě. Ačkoli některé projevy devadesátých let, kupříkladu anglického grafika Aubreyho Beardsleye, jsou možná ještě ‚čistší‘ stylově, celkový úspěch Van de Velda byl zřejmě zajištěn jednak plastičností jeho názoru, to znamená plynulostí, s níž mohl být jeho ornamentální vzorec převáděn ze stylové dvourozměrné plošnosti do třetího prostorového rozměru, a jednak tím, že v něm geniálně vyjádřil dobovou vitalistickou tendenci. Van de Velde pochopil ornamentální linii jako projev síly, beroucí svou energii z toho, kdo ji táhne. Jak napsal ve svých esejích, je právě tato síla tajemstvím zrodu všech výtvorů a působí na mechanismus oka tak, že mu vnucuje směry, jež ve vzájemném doplnění a prostoupení tvoří formy. Ornament je tedy grafickým nebo plastickým záznamem silového pole, které návrhář najde v sobě, ve svém psychofyzickém bytí, a není jen nějakým subjektivním osobním návrhem, protože jde o ztělesnění sil a energií kolujících v celém přírodním vesmíru, jehož je také kreslící člověk součástí. Proto lze, podle Van de Velda, znovuobjevit ‚prvé linie‘ odpovídající elementárním gestům člověka pohybujícího se v přírodě a tato ‚nová‘ ornamentika by měla být nazývána ornamentikou přirozenou, protože se zakládá nikoli na lidském zdobení, odlišujícím se od přírody, ale na hlubší analogii s činnými silami přírody, jako jsou vítr, oheň či voda. Tak se secesní ornament v jádru odlišil od tradičních forem zdobící ornamentiky a vyjádřil vnitřní spojení mezi psychickou aktivitou individua a elementárními přírodními procesy. Typická ‚nekonečnost‘ secesní linie, odvíjející se v táhlých smyčkách, se stala čistým výtvarným znakem časové dimenze. Ačkoli její původ byl hlavně rostlinný, zmocňovala se světa asociacemi nejrůznějších dalších motivů, ovládla dobové písmo a ve svých sestavách a vzorcích, kombinujících zvláštním způsobem symetrii s asymetrií, pronikla z grafiky do všech oblastí návrhářství a stala se volným podkladem i pro díla volného umění, malířství i sochařství. Její tvůrci se poučili na japonských tiscích, jak dosáhnout toho, aby tato linie animovala plochu. Zvláštním rysem ‚belgické‘ linie se však stalo její rozšiřování v ohybech, jímž se z linie stává plošné těleso, které zase vzápětí přechází do linie. Oko diváka sice vidí najednou celý secesní ornamentální obraz, ale zároveň je neustále vedeno a sváděno jeho tekoucími liniemi dovnitř formy, která se rozevívá a zase zavírá. Tato pozoruhodná ornamentální aktivita secesního ornamentu, založená na jeho dynamickém silovém principu, těsně souvisí s potřebou vyjádřit novou koncepci a prožitek přírody, k níž došlo pozdní devatenácté století, nalézající v pojmu života společnou podstatu všeho dění.“

Petr Wittlich, *Umění a život – doba secese*, Praha 1987, s.70–71.

38. V textu se tvrdí, že Henry van de Velde koncipoval ornament

- a) jako vizualizaci protikladu vesmíru a autora ornamentu
- b) jako vizualizaci jednoty univerza a autora ornamentu, jenž je jeho součástí**
- c) jako vizualizaci svobodné umělecké vůle autora ornamentu
- d) jako vizualizaci kombinačních schopností a historických vědomostí autora ornamentu
- e) jako vizualizaci geometrické stylizace, která patří k hlavním dovednostem autora ornamentu

39. V textu se tvrdí, že secesní ornament

- a) navazuje na tradiční formy ornamentiky
- b) je výrazem vztahu vědeckého poznání a přírodních procesů
- c) je výrazem vztahu lidské psychiky a přírodních procesů**
- d) upozorňuje na zásadní rozdíly mezi lidským gestem a přírodou
- e) je výrazně civilizační a vymezuje se vůči přírodním tvarům a procesům

40. Slovo *psychofyzický* ve spojení *ve svém psychofyzickém bytí* znamená

- a) rozumovou a citovou stránku člověka
- b) smyslovou a rozumovou stránku člověka
- c) duševní a smyslovou stránku člověka
- d) duševní a tělesnou stránku člověka**
- e) duchovní a tělesnou stránku člověka